

Revista ECONOMICA

Supliment • nr. 2 • 13 ianuarie 1978

1 INTREPRINDEREA DE CON-
STRUCTII METALICE —
BOCŞA

2 INTREPRINDEREA
„ELECTROCERAMICA”
TURDA
Str. Bihorului nr. 19
Telefon 11401
Jud. Cluj

3 INTREPRINDEREA DE
DETERGENŢI „DERO”
PLOIEŞTI
Str. Republicii nr. 291
Telefon 31528
Jud. Prahova

MOTOARE UTILAJE - SCULE

— M2 11 KW×750 r/min. 380/220 V
50 Hz buc. 2

— M2 11 KW×750 r/min. 380/220 V
50 Hz cu 2 cap ax buc. 13

— M2 32 KW×750 r/min. 380/220 V
50 Hz cu 2 cap ax buc. 5

— AIM 10 KW×750 r/min. 380/220 V
50 Hz B3 buc. 3

— AIFM 10KW×750 r/mi. 380/220 V
50 Hz B5 buc. 1

— ASIRT ASIFRT 23/23 KW×750/1500
r/m 380 220 V 50 Hz buc. 3

— MEFA 2,2 KW×750 r/min. 380/220
V 50 Hz B5 buc. 4

— B3 (ASI) 11 KW×750 r/min.
380/220 V 50 Hz buc. 20

— B3 (ASI) 11 KW×1000 r/min.
380/220 V 50 Hz buc. 2

— TCA 1KW×1000 r/min. 380/220 V
50 Hz buc. 1

— Motor role laminare 4 KW×650
r/min. 380/220 V 50 Hz buc. 4

— Rezistenţe de macara TR 1.1 buc. 70

EXPORT
probleme
şi soluţii

Revista
ECONOMICA

ANUNT!

Abonaţii care nu au reuşit să-şi procure lucrarea „EXPORT” pot face comenzi direct la redacţie, care vor fi onorate cu plata-ramburs.

Comenzile se pot face până la 25 ianuarie, în vederea stabilirii tirajului suplimentar.

COMBINATUL MINIER CLUJ-NAPOCA

Strada Horea nr. 78

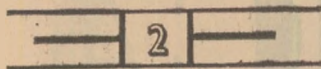
Telefon: 31930

Produce şi livrează fără repartiţie :

- caolin calitatea a V-a
- nisipuri spălate şi clasate
- cuarţuri granulate
- praf de curăţat TIX
- calcar 30–70 mm
- calcar măcinat pentru amen-
damente agricole

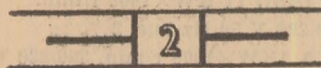
METALE

PRODUSE DIN METAL

- Bandă cupru Cu 9¹/₂ t 95×0,3 kg. 8.000
- Bronz bloc Bz 14 T kg. 240
- Teavă cupru STAS 523/67 Cu 9¹/₂ t 6×1 kg. 121
- Idem 10×1 kg. 213
- Piuliță M 24 STAS 922 mii buc. 100
- Cheie pt. locaș hexagonal cotită bronzată STAS 5183 A-17 buc. 60
- Idem S-19 buc. 60
- Segment pt. pinză ferestr. disc STAS 6734/67 710/6 A buc. 300

**CONSTRUCȚII — INSTALAȚII
ELECTRICE**

- Cablu CyABy 3×240×120 ml. 377
- Motor electric NID 2158/67 P=100 W T=1500 t/minut, tens. 220 V frecvența 50 Hz tip MS 6 buc. 57

Materiale pt. instalații

- Closet turcesc conf. STAS 2879/53 buc. 13
- Sifon tip SC pt. WC turcesc STAS 2760/51 buc. 13
- Cot negru STAS 474/66 tip A1—3 buc. 23
- Idem 1, ¹/₂ buc. 63
- Racord olandez U1 STAS 482/66 ¹/₄ buc. 71
- Robinet dublu reglaj M 4121 1 buc. 11

Materiale de constr. și refractare

- Cărămidă dialit tip ID. 0,6 250×125×65 buc. 7.200
- Cărămizi termoizolante IS—RC 0,8 to. 2,5
- Cărămidă 240×115×63 STAS 457/71 mii buc. 10,0
- Țigla calit. I buc. 2,5

Diverse

- Bare de sillită 18×250×400 buc. 103
- Lanț bicicletă 137×66 buc. 137
- Lanț gall ¹/₂ 3,3 ml. 79×21
- Idem ³/₄×12,7 ml. 30×140
- Termocuplu pt. Rh—Pt. 10% cu teacă ceramică L=1500 Ø 24 cod 282—00×1536 buc. 20
- Idem L=2000 Ø 24 cod. 282—00×1536 buc. 3
- Indicatori piroscopici Nr. indicator — 71 buc. 400
- Idem 79 buc. 1500
- Idem 81 buc. 800
- Idem 90 buc. 700
- Idem 92 buc. 900
- Idem 100 buc. 600
- Idem 102 buc. 1000
- Idem 106 buc. 500
- Idem 125 buc. 1200
- Idem 128 buc. 800
- Idem 130 buc. 1100
- Hirtie sticlă mp. 592
- Degetare piele buc. 354

Echipament protecție

- Galoși electroizol. per. 9
- Șosoni electroizol. per. 18
- Pantaloni cu piept. buc. 8
- Pantaloni vătuiți buc. 7
- Jambiere piele buc. 9
- Genunchiere buc. 18

**PIESE DE SCHIMB
RULMENȚI**

Curele trapezoidale clasice cf. STAS 1164/73

- Idem 10×6×450 buc. 8
- Idem 10×6×500 buc. 120
- Idem 10×6×650 buc. 30
- Idem 10×6×1400 buc. 155
- Idem 10×6×1500 buc. 93
- Idem 10×6×1700 buc. 20
- Idem 10×6×1900 buc. 2
- Idem 13×8×500 buc. 10
- Idem 13×8×530 buc. 4
- Idem 13×8×750 buc. 250
- Idem 13×8×2120 buc. 5
- Idem 13×8×4000 buc. 26
- Idem 17×11×800 buc. 67
- Idem 17×11×843 buc. 24

- Idem 17×11×950 buc. 40
- Idem 17×11×1200 buc. 20
- Idem 17×11×3750 buc. 24

Curele trapezoidale cu baza dințată (variator viteză) cf. NI 4792

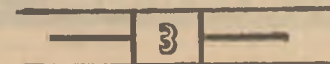
- Idem 25×10×630 buc. 15
- Idem 28×9×1310 buc. 42
- Idem 40×10×1800 buc. 18
- Idem 40×13×1120 buc. 19
- Idem 50×11×1120 buc. 12
- Curele trapezoidale 50×11×1180 buc. 9
- Idem 64×12×1250 buc. 13
- Curele poliamidice 1220×70×4 kg. 17,5
- Idem 2250×100×4 kg. 3,0
- Idem 2280×100×4 kg. 7,5
- Idem 3100×120×5 kg. 30,0
- Idem 3350×120×5 kg. 34,8

Rulmenți

- Idem 1208 buc. 5
- Idem 1208 K buc. 50
- Idem 1209 buc. 15
- Idem 1209 K buc. 100
- Idem 1210 K buc. 40
- Idem 1212 K buc. 16
- Idem 1222 K buc. 35
- Idem 629 buc. 30
- Idem 1307 buc. 1
- Idem 1310 buc. 118
- Idem 1318 buc. 1
- Idem 2206 buc. 1
- Idem 2212 buc. 6
- Idem 2213 K buc. 2
- Idem Nj 2215 buc. 37
- Idem 2215 buc. 28
- Idem NU 2215 buc. 1
- Idem 2216 buc. 4
- Idem 2216 K buc. 18
- Idem 2217 buc. 2
- Idem 2218 buc. 6
- Idem 2218 buc. 5
- Idem 2305 buc. 20
- Idem 2308 buc. 6
- Idem 2311 buc. 6
- Idem 2312 buc. 5
- Idem NI 2318 buc. 1
- Idem NN3011 K-851 buc. 3
- Idem NN3014 KP 51 buc. 9
- Idem NN 3018 buc. 9
- Idem 3202 buc. 30
- Idem 3209 buc. 2
- Idem 33060 buc. 12
- Idem NA 4904 buc. 20
- Idem 6000 buc. 50
- Idem 6002 buc. 50
- Idem 6003 buc. 50
- Idem 6004 buc. 40

-- Idem NN 3014 KP 6007 buc. 36
 -- Idem 6010 buc. 8
 -- Idem 6011 buc. 15
 -- Idem 6017 buc. 15
 -- Idem 6019 buc. 12
 -- Idem 6020 buc. 7
 -- Idem 62022 buc. 25
 -- Idem 6203Z buc. 10
 -- Idem 6204Z buc. 20
 -- Idem 6212 ZZ buc. 23
 -- Idem 6213 buc. 4
 -- Idem 6228 buc. 8
 -- Idem 6230 buc. 4
 -- Idem 6301 buc. 8
 -- Idem 6306 buc. 50
 -- Idem 6315 buc. 3
 -- Idem 6317 buc. 2
 -- Idem 6319 NA buc. 3
 -- Idem 6319 buc. 4
 -- Idem 6320 buc. 2
 -- Idem 6403 buc. 15
 -- Idem 6409 buc. 2
 -- Idem 6432 buc. 33
 -- Idem 7201 buc. 50
 -- Idem 7202 buc. 10
 -- Idem 7203 buc. 6
 -- Idem 7204 buc. 3
 -- Idem 7207 B buc. 6
 -- Idem 7215 buc. 7
 -- Idem 7212 buc. 4
 -- Idem 7315 buc. 12
 -- Idem 7317 buc. 2
 -- Idem 7618 buc. 2
 -- Idem 16005 buc. 6
 -- Idem 16007 buc. 8
 -- Idem 16009 buc. 10
 -- Idem 16011 buc. 2
 -- Idem 16016 buc. 25
 -- Idem 16019 buc. 10
 -- Idem 16040 buc. 12
 -- Idem 20208 buc. 6
 -- Idem 20214 buc. 2
 -- Idem 20218 buc. 2
 -- Idem 20228 buc. 8
 -- Idem 20307 buc. 6
 -- Idem 21307 buc. 10
 -- Idem 21308 buc. 5
 -- Idem 21310 buc. 4
 -- Idem 22215 buc. 6
 -- Idem 22218 K buc. 1
 -- Idem 22222 CK buc. 2
 -- Idem 22226 buc. 3
 -- Idem 22230 buc. 6
 -- Idem 22236 K buc. 6
 -- Idem 22240 K buc. 9
 -- Idem 22311 buc. 8
 -- Idem 22316 buc. 20
 -- Idem 22316 K buc. 51
 -- Idem 22318 buc. 3
 -- Idem 22320 buc. 60
 -- Idem 22324 buc. 5
 -- Idem 22310 K buc. 2

-- Idem 24024 buc. 4
 -- Idem 29326 buc. 2
 -- Idem 29334 buc. 2
 -- Idem 29412 buc. 3
 -- Idem 29424 buc. 3
 -- Idem 29414 buc. 10
 -- Idem 30303 buc. 10
 -- Idem 30216 A buc. 2
 -- Idem 30305 buc. 4
 -- Idem 30307 buc. 6
 -- Idem 30308 buc. 6
 -- Idem 30318 A buc. 8
 -- Idem 31310 buc. 2
 -- Idem 31317 buc. 8
 -- Idem 32208 buc. 6
 -- Idem 32210 buc. 4
 -- Idem 32214 A buc. 3
 -- Idem 32218 buc. 5
 -- Idem 32305 buc. 2
 -- Idem 32310 buc. 10
 -- Idem 32311 buc. 2
 -- Idem 32312 buc. 8
 -- Idem 32313 buc. 2
 -- Idem 32315 buc. 10
 -- Idem 32304 buc. 2
 -- Idem (7305) 46305 buc. 13
 -- Idem (7310) 46310 buc. 4
 -- Idem 51102 buc. 20
 -- Idem 51103 buc. 10
 -- Idem 51113 buc. 2
 -- Idem 51116 buc. 3
 -- Idem 51118 buc. 2
 -- Idem 51120 buc. 2
 -- Idem 51132 buc. 7
 -- Idem 51202 buc. 30
 -- Idem 51208 buc. 5
 -- Idem 51211 buc. 2
 -- Idem 51217 buc. 10
 -- Idem 51232 buc. 2
 -- Idem 52204 buc. 5
 -- Idem 52211 buc. 2
 -- Idem 326704 buc. 15
 -- Idem 704702 B buc. 15
 -- Idem 588711 buc. 10
 -- Idem 704904 buc. 15
 -- Idem 804701 buc. 5
 -- Idem 987910 buc. 2
 -- Idem 390110 buc. 1
 -- Idem 943/25 buc. 8
 -- NU 209 buc. 2
 -- Idem 212 N buc. 4
 -- NU 215 buc. 4
 -- NUP 311 NA buc. 18
 -- NKI 17/16 buc. 2
 -- KB 3020 buc. 4
 -- NKI 40/30 buc. 2
 -- NKIS 45/NA buc. 4
 -- NKI 45/25 buc. 1
 -- NKI 65/NA buc. 7
 -- NU 410 buc. 8
 -- NU 316 NA buc. 6
 -- NA 3030 buc. 3

-- Suport basculă buc. 2
 -- Idem buc. 1
 -- Arbore cu pinion ptr. pompă ulei buc. 1
 -- Regulator vacuumat buc. 1
 -- Pinion vitezometru buc. 1
 -- Jicler principal buc. 2
 -- Bobină electromotor buc. 1
 -- Bucșe electromotor buc. 8
 -- Idem buc. 4
 -- Pirghie ambreaj buc. 12
 -- Pinion mers înapoi buc. 1
 -- Pastile cap bară buc. 7
 -- Cui ponion buc. 3
 -- Pirghie pompă benzină buc. 7
 -- Bobină dinam buc. 1
 -- Pinion distribuție buc. 1
 -- Pastile cap bară buc. 7
 -- Pinion vitezometru buc. 1
 -- Segmenți ungere buc. 5
 -- Piston motor CN buc. 4
 -- Piston vitezometru buc. 1
 -- Segmenți ungere buc. 5
 -- Piston motor CN buc. 4
 -- Piston vitezometru buc. 1
 -- Garnitură piston adm. buc. 1
 -- Garnitură capac tacheți buc. 1
 -- Garnitură colector adm. buc. 3
 -- Pirghie fuzetă buc. 1
 -- Arbore secundar buc. 1
 -- Sincron cutie buc. 5
 -- Arc supapă buc. 8
 -- Arc placă presiune buc. 16
 -- Tacheți motor buc. 8
 -- Siguranță supapă buc. 17
 -- Pinion distribuție buc. 2
 -- Placă cereel buc. 1
 -- Segment ungere buc. 1
 -- Garnitură portbagaj buc. 1
 -- Furtun ulei buc. 1
 -- Pirghie buc. 4
 -- Cuzineți bielă buc. 8
 -- Pirghie fuzetă buc. 1
 -- Distribuitor ulei buc. 1
 -- Supape admisie buc. 7
 -- Garnituri parbriz buc. 1
 -- Garnituri tacheți buc. 1
 -- Pirghie basculă buc. 1
 -- Arbore secundar buc. 1

CONTRACT ECONOMIC

DIN NOU DESPRE APLICAREA PENALIZĂRILOR PENTRU DEPĂȘIREA CONSUMULUI DE ENERGIE ELECTRICĂ

În cele ce urmează vom încerca să răspundem la întrebările pe care mai mulți cititori le-au adresat în legătură cu aplicarea penalizărilor pentru depășirile la consumul de energie electrică.

O primă întrebare se referă la aplicarea, în condițiile Decretului nr. nr. 281/1977, a dispozițiilor normative care sancționează prin plata unei penalități de 200% depășirea consumului de energie electrică.

S-a pus problema dacă aceste din urmă dispoziții normative sînt aplicabile în contextul art. 1 pct. 5 din Decretul nr. 281/1977 potrivit căruia Ministerul Energiei Electrice, în caz de depășire a consumurilor stabilite, va lua măsuri de limitare a livrărilor pînă la recuperarea depășirilor. Cu alte cuvinte, s-a pus întrebarea dacă Decretul nr. 281/1977 fiind ulterior dispozițiilor normative prin care s-au reglementat penalitățile, aceste dispoziții normative n-ar trebui socotite ca fiind abrogate implicit. Într-o asemenea interpretare, limitarea livrărilor ar fi singura consecință a depășirii consumului stabilit de energie electrică.

Socotim că o astfel de interpretare nu este întemeiată și, ca atare, nu poate fi acceptată.

Reglementările privind aplicarea penalizărilor și cele privind recuperarea depășirilor nu se exclud. Dimpotrivă, ele se completează.

Astfel, aplicarea penalizărilor are drept scop sancționarea unității beneficiare care a încălcat disciplina de plan și contractuală consumînd energie electrică peste cantitatea repartizată și contractată. Totodată, prin aplicarea penalizărilor se realizează un efect educativ, menit să prevină repetarea abaterii în viitor.

Limitarea livrărilor de energie electrică în vederea recuperării cantității

consumate în depășire are scopul de a înlătura consecințele depășirii de plan economic, prin restabilirea echilibrului dintre producția de energie electrică și consumul planificat.

Nu există deci, temei pentru a se considera că, în actuala reglementare nu ar fi aplicabile penalizările la care ne-am referit.

O altă întrebare se referă la situația unei unități beneficiare, parte contractantă în contractul de furnizare a energiei electrice care are mai multe puncte de consum.

S-a pus problema dacă, în această situație, încadrarea în consumul stabilit se apreciază raportînd cantitatea repartizată și contractată la totalul consumului pe unitate ori se are în vedere cantitatea de energie electrică atribuită fiecărui punct de consum și consumul astfel realizat.

În rezolvarea acestei probleme trebuie avut în vedere faptul că directivele politice și economice impun nu numai încadrarea în consumurile aprobate, dar și realizarea de economii față de cantitatea de energie repartizată. Deci, o apreciere a consumului pe întreaga unitate, fără luarea în considerare a datelor privind fiecare punct de consum în parte, nu ar corespunde obiectivului menționat. Realizarea concomitentă de economii la unele puncte de consum și de depășiri la altele nu trebuie să ducă la anihilarea răspunderii ca urmare a compensării depășirilor cu economiile. Altfel, nu s-ar exercita funcția sancționatoare și educativă a penalizărilor în legătură cu punctul de consum unde au avut loc depășirile.

Considerentelor de mai sus li se adaugă altele, de ordin juridic.

Astfel, potrivit art. 6 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice aprobat prin H.C.M. nr. 2763/1968, consumatorii pot avea unul sau mai multe puncte de consum, prin punct de consum înțelegîndu-se instalațiile aceluiași consumator situate în aceeași incintă sau în incinte legate între ele prin rețelele consumatorului, ale subconsumatorilor sau ale furnizorului.

Pct. 3 din același articol precizează că prevederile regulamentului amintit se aplică consumatorilor în raport cu

fiecare punct de consum luat separat. De altfel, aceeași unitate beneficiară încheie, de regulă, cu unitatea furnitoare de energie electrică, atîtea contracte economice cîte puncte de consum are. În atare situație, apare justificată aplicarea penalizării în raport de cantitatea de energie electrică absorbită la fiecare punct de consum în parte.

I. ICZKOVITS

COMERȚ EXTERIOR

CARACTERUL VOLUNTAR AL ARBITRAJULUI ORGANIZAT PRIN REGULAMENTUL UNCITRAL

În versiunile anterioare, Regulamentul UNCITRAL preciza explicit, în însăși titulatura sa, că prevederile sale sînt „facultative” (opțional). Redactarea finală, adoptată de Adunarea Generală O.N.U. la 15 decembrie 1976 diferă în această privință de cele care au precedat-o, în sensul că specificarea referitoare la caracterul facultativ al reglementărilor a fost înlăturată din cuprinsul titlaturii.

Ar fi totuși eronat să se deducă din atari modificări de ordin formal concluzia că arbitrajul comercial organizat de UNCITRAL și-ar fi pierdut natura prin esență voluntară. În realitate, Regulamentul a menținut intact acest caracter fundamental, atît fiindcă temeiul juridic al arbitrajului îl constituie convenția părților în cauză, cît și pentru considerațiunea că prevederile sale pot fi modificate de către cei interesați.

a) Voința părților constituie singurul temei valabil al arbitrajului comercial organizat în conformitate cu Regulamentul UNCITRAL, așa cum rezultă îndubitabil din cuprinsul art. 1. Textul citat instituie cerința unui „acord scris” al contractanților de a se supune unui arbitraj guvernat de Regulamentul UNCITRAL, pentru ca acesta să devină aplicabil. Convenția arbitrală constituie deci fundamentul exclusiv al jurisdicției avute în vedere de UNCITRAL.

Sub aspectul în discuție, ni se pare edificatoare o comparație cu art. 2 alin. 2 din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de arbitraj de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a R. S. România (aprobat prin Decretul nr. 18 din 5 februarie 1976). Potrivit textului citat, Comisia de arbitraj este competentă să soluționeze un anumit litigiu, fie dacă părțile au înțeles să i-l supună printr-o convenție scrisă, fie dacă ele „sint obligate” la aceasta, „în temeiul unui acord internațional (1).

În cadrul procedurii care se desfășoară înaintea Comisiei de arbitraj de la București, acordul părților poate fi prin urmare înlocuit, în anumite cazuri, prin voința statelor în cauză, exprimată în cuprinsul unei convenții bilaterale sau multilaterale, încheiate la nivel guvernamental. Un exemplu în sensul celor arătate îl constituie Convenția privind soluționarea pe cale arbitrală a litigiilor de drept civil decurgând din raporturile de colaborare economică și tehnico-științifică, încheiată la Moscova la 26 mai 1972 și ratificată prin Decretul nr. 565 din 9 noiembrie 1973 (2). Dispoziții similare întilmin și în cuprinsul unor Condiții generale elaborate în cadrul CAER, precum cele de livrare a mărfurilor între organizații socialiste din țări diferite (§ 90).

Practica arbitrală a stabilit că dispozițiile de felul celor amintite au caracter imperativ. Părțile nu pot derogă prin voința lor concordantă de la normele respective de competență internațională. Orice asemenea derogare convențională este lipsită de validitate. În repetate cazuri, Comisia de arbitraj din București a anulat, prin hotărârile pronunțate, clauzele contractuale care s-au abătut de la atari norme (3).

Spre deosebire de acest regim, Regulamentul UNCITRAL nu admite ca litigiul să fie supus prin dispoziții normative arbitrajului pe care îl guvernează, singurul său fundament juridic rezidind în convenția încheiată de părțile în cauză.

b) Caracterul facultativ al Regulamentului UNCITRAL prezintă încă un aspect important și anume natura strict supletivă de voință a prevederilor pe care le conține. Această trăsură definitorie se desprinde lim-

pede din cuprinsul art 1, potrivit căruia Regulamentul se aplică nu numai cu condiția ca împlicinații să-l fi acceptat, ci totodată „sub rezerva modificărilor convenite de părți în scris”.

Libertatea care le este astfel recunoscută de a proceda la completări sau adaptări ale Regulamentului UNCITRAL suferă o singură limitare și anume din punctul de vedere al condițiilor de formă. Cerința unui **înscris** constatator (impusă și cit privește convenția arbitrală, așa cum s-a arătat mai sus) evită dubiul și eventualele interpretări divergente referitor la obiectul acordului intervenit între părți.

Noțiunea de **înscris** și formele care îl concretizează pot fi diferite de la o țară la alta. Spre a se constata îndeplinirea condițiilor respective, va trebui să se țină seama de dispozițiile legii îndreptățite să se aplice convenției arbitrale, respectiv procedurii jurisdicționale (4).

În orice caz, pare indicat să se dea o interpretare largă noțiunii de **înscris**. Ca termen de referință pot fi folosite prevederile art. II § 2 din Convenția de la New York din 1958 și ale art. I §2 (a) din Convenția de la Geneva din 1961. Textele amintite nu se limitează la un înscris unic, ci acceptă deopotrivă schimbul de scrisori, de telegrame sau de comunicări prin telescriptor (5).

Dacă totuși părțile ar modifica prin consens unele prevederi ale Regulamentului UNCITRAL, fără să respecte cerința formei scrise, se poate ivi riscul ca împlicinatul care a pierdut procesul să atace ulterior hotărârea arbitrală, invocând ca temel de nulitate abaterea de la Regulament. Spre a se evita asemenea consecințe, vădit neconvenabile, art. 30 din citatul Regulament dispune că „orice parte care știind că vreauna dintre dispozițiile sau condițiile enunțate în prezentul Regulament nu a fost respectată, continuă totuși arbitrajul, fără să formuleze nici o obiecție, este considerată că a renunțat la dreptul său de a face acea obiecție”.

Dr. O. CĂPĂȚINĂ

¹ Vezi în această privință, I. Nestor și O. Căpățină, **Rumanja, the Foreign Trade Arbitration Commission**, în vol. **Handbook of Institutional Arbitration in International**

Trade, editat de E. Cohn, M. Domke și Fr. Eiseemann, Amsterdam, New York, Oxford, 1977, p. 167—174.

² Vezi și O. Căpățină, **L'arbitrage du commerce extérieur selon la Convention de Moscou de 1972**, în *Journal du Droit International*, nr. 3/1975, p. 503—508.

³ Vezi de exemplu hotărârea nr. 2 din 17 ianuarie 1977, precum și I. Moroișanu și V. Babluc, **Sinteză de practică arbitrală a Comisiei de arbitraj**, în *Revista română de drept*, nr. 10/1977, p. 72—73.

⁴ P. Sanders, **Commentary on UNCITRAL Arbitration Rules**, în vol. **Yearbook Commercial Arbitration**, t. II/1977, Deventer, 1977, p. 175.

⁵ Vezi în această privință I. Nestor și O. Căpățină, **Validité de la convention arbitrale de commerce extérieur conclue par telex**, în *Revue roumaine d'études internationales*, nr. 2/1976, p. 243—244.

FINANCIAR

MODUL DE STABILIRE A ÎNTÎRZIERILOR ÎN LIVRĂRI PENTRU CALCULUL PENALITĂȚILOR

* Pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor asumate prin contracte economice, în sarcina părții în culpă, se stabilesc penalitățile prevăzute de art. 1 din H.C.M. nr. 306/1970.

În funcție de durata întârzierilor se aplică penalitățile de 0,1% pînă la 10 zile, 0,2% de la 11—30 zile și 0,3% peste 30 zile. Pentru neexecutarea în natură a obligației prevăzută în contract s-a stabilit o penalitate de 8%.

Atît cererea prin care se încearcă soluționarea conflictului pe calea înțelegerii cu cealaltă parte (concilierea prearbitrală — sarcină obligatorie conform art. 2 din Reg. Proc. Arb.), cît și cererea de arbitraj, trebuie să aibă atașate tabelul cu calculul penalităților. În cele ce urmează facem cîteva precizări cu privire la stabilirea întârzierilor în livrări, element strict necesar pentru calcularea corectă a penalităților datorate de partea în culpă.

Tabelul cu calculul penalităților trebuie să cuprindă numai **obligații de livrare cu obiecte de același fel** (articole, sortimente), **născute din același contract**, respectiv din același raport juridic. Exemplu „Tabel de calculul penalităților pentru livrările întârziate pe Trim. III/1977, art. X, contractul nr. 102/1977”. Dacă prin

contractul încheiat s-a stabilit livrarea a 2 sau mai multe articole și nu s-au respectat termenele de livrare ale acestora, se vor întocmi tabele separate de penalități pe fiecare din articolele în cauză. De asemenea, dacă pentru livrarea art. X, din exemplul dat, s-a mai încheiat un alt contract între aceleași părți (contractul nr. 170/1977) nu se vor cere penalități pentru nerespectarea contractului 170/1977, în tabelul întocmit pentru nerespectarea contractului nr. 102/1977, neexistând între obligațiile de livrare respective același contract, adică același raport juridic.

Conform art. 16 din Legea nr. 71/1969, produsele trec în proprietatea sau administrarea directă a organizației beneficiar, după caz, pe data predării lor la beneficiar, sau pe data predării la organizația de transport (în cazul în care expedierea este în sarcina furnizorului). Data de la care furnizorul este descărcat de obligația de livrare este data actului încheiat în momentul preluării produselor de către beneficiar de la furnizor, în cazul predării lor la beneficiar, sau data de predare către organele de transport, dovedită cu ștampila aplicată pe documentele de transport, în cazul în care expedierea produselor este în sarcina furnizorului.

În raport de datele respective, de cantitățile livrate și în măsura în care livrările efectuate acoperă integral, parțial sau deloc obligațiile contractuale asumate, partea în culpă va fi sau nu va fi pasibilă de suportarea penalităților de întârziere, a penalităților de nelivrare, sau după caz a daunelor provocate celeilalte părți.

La stabilirea cantităților restante, a timpului cât s-a întârziat livrarea și la determinarea penalităților aferente, se va respecta regula potrivit căreia, dacă prestația făcută la un anumit termen este neîndestulătoare pentru a stinge toate obligațiile scadente, această prestație se va socoti efectuată în contul obligației al cărui termen s-a împlinit mai recent și apoi va servi la stingerea acelora al căror termen s-a împlinit anterior. Cu alte cuvinte, livrările se impută în rac (mergându-se înapoi), în contul scadenței celei mai recente din cadrul trimestrului respectiv. Exemplu: la 30 septembrie 1977 s-a efectuat o livrare de 3500 la ar-

ticolul X, față de obligația de livrare de 1600, din același articol, de la termenul din 25 septembrie 1977. Tot la 30 septembrie 1977, furnizorul avea următoarele restanțe la același articol X: 800 de la termenul din 30 iunie 1977 și 1400 de la termenul din 30 aprilie 1977. Cu condiția ca beneficiarul să nu fi renunțat, cu respectarea art. 19 alin. 3 din Legea nr. 71/1969, la primirea produselor restante (dată întârzierii livrărilor a fost în imposibilitate de a le mai folosi), livrarea de 3500 făcută la 30 septembrie se va imputa astfel: 1600 pentru acoperirea integrală a obligației de livrarea de la 25 septembrie. Diferența de 1900 se va imputa: 800 pentru acoperirea integrală a restanței de la 30 iunie și 1100 pentru acoperirea parțială a restanței de 1400 de la 30 aprilie, obligația respectivă continuând a rămâne neexecutată pentru 300 (Temei: Instr. P.A.S. nr. 2/1974 pct. 4 al. penultim).

Totodată se va avea în vedere că penalitățile de întârziere se datorează zi de zi, până la finele anului de plan și se acordă în limitele termenului de prescripție prevăzut de Decretul nr. 167/1958. Exemple: a) Dacă la data de 31 decembrie se introduce cererea de penalități de întârziere pentru nerespectarea termenului de livrare de la 30 martie din același an de plan, numărul de zile pentru care se datorează și se pot pretinde penalitățile este de 180 zile (6 luni), calculate de la 1 iulie la 31 decembrie și nu de 270 zile (9 luni), dacă s-ar calcula de la 30 martie la 31 decembrie. Aceasta, deoarece potrivit art. 4, lit. a din Decretul nr. 167/1958, în raporturile dintre organizațiile socialiste, termenul de prescripție este de 6 luni în ce privește dreptul la orice acțiune izvorâtă din transmiterea unor produse calitativ necorespunzătoare sau pentru netransmiterea, în tot sau în parte, a unor produse datorate. b) Dacă la 1 februarie din anul următor de plan se pretind penalități de întârziere pentru nerespectarea termenului de livrare de la 30 martie (din anul anterior de plan), numărul de zile pentru care se datorează și se pot pretinde penalități este de 150, calculate de la 1 august la 31 decembrie, deoarece, potrivit regulii de la exemplul anterior, se merge înapoi 6

luni de la 1 februarie din anul următor de plan și se ajunge la 1 august din anul anterior de plan.

Penalitățile de întârziere datorându-se numai până la finele anului de plan, respectiv 31 decembrie, se acordă așa cum am arătat, numai pentru 150 zile (1 august 31 decembrie). c) Dacă la 15 mai din anul următor de plan se pretind penalități de întârziere pentru nerespectarea termenelor de livrare de la 30 martie (din anul anterior de plan), numărul de zile pentru care se datorează și se pot pretinde penalități este de 45, calculate de la 15 noiembrie la 31 decembrie, deoarece potrivit regulii de la exemplele anterioare, se merge înapoi 6 luni de la 15 mai (din anul următor de plan) și se ajunge la 15 noiembrie din anul anterior de plan. Penalitățile de întârziere datorându-se până la finele anului de plan, se acordă numai pentru 45 zile (15 noiembrie — 31 decembrie).

În calculul duratei întârzierilor nu se cuprinde ziua scadenței și ziua livrărilor. Exemplu: Termenul contractual este 15 ianuarie și s-a livrat la 25 ianuarie. Numărul de zile întârziere pentru care se datorează și se pot pretinde penalități este 9, respectiv 16—24 ianuarie, neluându-se în calcul nici ziua scadenței — 15 ianuarie — și nici ziua livrării 25 ianuarie.

Penalitățile de întârziere trebuie solicitate și se datorează de la data scadenței până la data livrărilor (conform calculului de mai sus) sau în cazul nelivrărilor până la data renunțării sau sfârșitul anului de plan, ele neputând fi solicitate, astfel cum s-a arătat, pe mai mult de 6 luni anterioare introducerii cererii de arbitraj, întrucât dreptul la acțiune se naște zi de zi și se împlinește în același mod.

Dacă produsele livrate au fost respinse de beneficiar pentru lipsuri calitative și ulterior au fost reprimite, ca urmare a recunoașterii lipsurilor reclamate, fie prin încadrarea într-o calitate inferioară, sau prin acordarea de bonificații (în raport de natura produselor contractate), data livrării se socotește data acordării bonificației sau data încadrării într-o calitate inferioară și nu data expedierii produselor. Aceasta deoarece produsele necorespunzătoare calitativ nu se consideră livrări care să descarce de o-

bligațiile contractuale asumate, iar prin art. 15 al. 3 din Legea 71/1969 se interzice livrarea produselor care nu corespund prevederilor calitative stabilite în contractele economice încheiate.

Penalitățile de nelivrare de 8% se solicită de regulă la expirarea anului de plan, iar în cazul renunțării efectuate în condițiile art. 19 al. 3 din Legea nr. 71/1969, în cadrul termenului de prescripție care se calculează de la data când s-a renunțat la primirea produselor.

★

Respectarea riguroasă a termenelor contractuale, element component al disciplinei contractuale, determină în final satisfacerea la un nivel superior a cerințelor legitime ale consumatorilor, stabilirea unor relații de strînsă colaborare între furnizori și beneficiari și înlătură obligarea la plata penalităților și daunelor, cu toate consecințele lor negative.

Octavian A. POPESCU

ASIGURĂRI

UZURA AMBALAJELOR. ELEMENT CE SE IA ÎN CONSIDERARE LA STABILIREA DESPĂGUBIRILOR DE ASIGURARE

Potrivit prevederilor convențiilor de asigurare încheiate între ADAS și CENTROCOOP și respectiv UCECOM, în caz de pagube produse la bunurile asigurate, despăgubirile ce se acordă de către ADAS nu pot depăși valoarea bunului din momentul producerii evenimentului asigurat și nu pot fi mai mari decât cuantumul pagubei. Această prevedere se aplică la calcularea despăgubirii pentru toate bunurile distruse sau avariate, indiferent de faptul că fac parte din categoria mijloacelor fixe ori a mijloacelor circulante materiale, inclusiv ambalajelor. Dacă un bun a fost distrus de un risc asigurat, iar la constatarea pagubei se stabilește că în momentul producerii evenimentului asigurat era

nou și nu prezenta nici un fel de degradare, despăgubirea ce se acordă de ADAS reprezintă însăși valoarea inițială (de înlocuire) a bunului respectiv. Dacă însă se constată că bunul care face obiectul despăgubirii a fost folosit o perioadă de timp și prezintă o anumită uzură, ca o realitate economică obiectivă, determinată de gradul normal de degradare în timp a bunului respectiv, despăgubirea se calculează prin scăderea din valoarea inițială a valorii corespunzătoare uzurii. Același principiu se aplică și în cazul ambalajelor care circulă în sistem de restituire, chiar dacă în evidențele contabile ambalajele figurează înscrise cu valoarea inițială care se menține neschimbată pe întreg circuitul economic al bunurilor respective.

Față de diversitatea și complexitatea în care se prezintă ambalajele, atît din punct de vedere al materialelor din care sînt confecționate cît și al comportării diferite a acestora față de factorii obiectivi care contribuie la degradarea lor în timp (durata de folosire, gradul de întrebuințare etc.), se pune problema determinării cu rigurozitate a gradului de uzură în care se găsesc ambalajele în momentul producerii evenimentului asigurat. Gradul de uzură a bunurilor distruse sau avariate de riscuri asigurate se determină prin analizarea fiecărui bun în parte, în funcție de vechimea, gradul de întrebuințare și de starea de întreținere a acestuia, iar pe baza cotei de uzură, stabilită în procente și aplicată la valoarea inițială a bunului în cauză, se determină uzura valorică. Uzura valorică astfel calculată se scade din valoarea inițială a bunului care face obiectul despăgubirii, iar rezultatul obținut, corelat și cu alte elemente ale asigurării, reprezintă despăgubirea cuvenită din asigurare.

Procedeu de calculare a despăgubirii la valoarea bunului din momentul producerii evenimentului asigurat se aplică de către ADAS în toate cazurile de pagube produse bunurilor asigurate, inclusiv ambalajelor aparținînd unităților cooperației de consum sau meșteșugărești.

V. SIMA

RAPORTURI DE MUNCĂ

PRECIZĂRI PRIVIND CALCULAREA TERMENULUI DE 60 ZILE PENTRU EMITEREA DECIZIEI DE IMPUTARE

Decizia nr 1310/1976 a secției civile a Tribunalului Suprem (în C.D. anul 1976 p. 215—218) ne prilejuiește precizările de mai jos.

Este știut — doctrina este unanimă și practică judiciară constantă — că termenul de 60 zile prevăzut de art. 108 (2) din Codul muncii poate să curgă o singură dată față de autorii reali ai prejudiciului în materialitatea sa și că, în cazul în care decizia de imputare s-a emis numai împotriva unora dintre vinovați, înăuntrul termenului de 60 zile, nu se mai poate emite o nouă decizie împotriva celorlalți autori, după expirarea termenului sus menționat, și după ce organele de jurisdicție au constatat în mod definitiv că persoana căreia i s-a imputat întreaga sumă nu este singura autoare a pagubei. Prin decizia de îndrumare nr. 5/1974, Plenul Tribunalului Suprem a statuat că în asemenea situații este angrenată răspunderea altor persoane care nu au întocmit în mod corespunzător prima decizie de imputare, neîndeplinindu-și astfel atribuțiile lor de serviciu, Responsabilitatea acestora din urmă este determinată nu pentru faptul că ar fi cauzat diminuarea patrimoniului unității — în materialitatea sa — ci pentru că au împiedicat organizația creditoare de a-și valorifica dreptul său la despăgubire. Răspunderea acestora se situează în plan juridic.

Din cele de mai sus rezultă că hotărîrea judecătorească prin care se constată în mod definitiv că, în realitate, paguba unității a fost provocată de mai mulți autori și nu numai de către cel ce i s-a imputat integral prejudiciul, nu are nici o influență asupra răspunderii asupra autorilor direcți ai pagubei necuprinși în decizia de imputare inițială, în situația în care constatarea instanței intervine după expirarea celor 60 de zile,

Altfel spus, răspunderea materială a autorilor direcți ai pagubei nu mai poate fi angrenată după expirarea perioadei de 60 zile, împotriva lor neputându-se emite o nouă decizie de imputare.

De la acest principiu se conturează o singură excepție generată de prevederea cuprinsă în art. 107 (1) din Codul muncii în cazul în care la producerea nemijlocită a pagubei — a contribuit și conducătorul unității. Într-o asemenea situație, decizia de imputare se emite de organul ierarhic superior, iar față de acesta termenul de 60 zile nu curge de la data la care paguba a fost cunoscută de conducătorul unității prejudiciate — el însuși coautor al pagubei — ci de la data la care organul ierarhic superior, singurul competent ce emite decizia de imputare, a luat cunoștință de producerea pagubei. În consecință, prin comunicarea hotărârii judecătorești definitive organului ierarhic superior, acesta este în drept să emite decizia de imputare — în termen de 60 zile de la luarea la cunoștință — împotriva conducătorului unității subordonate coautor al prejudiciului.

C. JORNESCU

INTREBĂRI-RĂSPUNSURI

● **V. ZAMFIR (București)** solicită lămuriri în privința condițiilor în care se execută și se decontează lucrările de construcții-montaj care fac obiectul unor note de comandă suplimentară.

Potrivit pct. 41 din Instrucțiunile CSCAS — MF nr. 7/1967, notele de comandă suplimentară urmează același regim ca și contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții-montaj. Ca atare, ele trebuie să întrunească aceleași condiții impuse de dispozițiile normative în vigoare și să fie depuse la banca finanțatoare în vederea admiterii la finanțare.

Este interzis să se depășească prin notele de comandă suplimentară, va-

loarea aprobată a investiției. Unitatea de construcții-montaj care acceptă și execută note de comandă suplimentară neadmise la finanțare și care depășesc valoarea aprobată a investiției se expune riscului de a nu putea încasa valoarea lucrărilor executate în asemenea condiții.

● **I. HALALAI (Oradea)** se interesează de modul în care unitatea socialistă beneficiară a unor lucrări de construcții-montaj poate recupera daunele care i s-au cauzat prin folosirea unor materiale necorespunzătoare care au împiedicat atingerea parametrilor proiectați.

Înțelegând din scrisoarea dv. că acele materiale au fost aprovizionate de către unitatea care a executat lucrările, vă răspundem că această unitate este răspunzătoare nu numai de execuția lucrărilor conform documentației, dar și de calitatea materialelor puse în operă.

● **M. DICULESCU (București)** întreabă dacă o unitate socialistă care dovedește că i s-a repartizat o cantitate de energie electrică insuficientă poate obține, pe acest motiv, exonerarea de plata penalităților pentru depășirea consumului de energie electrică repartizat și contractat.

Socotim că la rezultatul urmărit — evitarea plății penalităților — se poate ajunge prin semnalarea, către organele competente, a neconcordanței dintre cantitatea de energie electrică repartizată și necesitățile justificate ale unității. Dacă, următor semnalării, cantitatea este majorată prin modificarea repartiției, acest fapt se repercutează asupra contractului și asupra răspunderii cu penalități. În schimb, dacă repartiția rămâne nemodificată, nu există teme pentru exonerarea de plata penalităților.

● **F. COSTEA (Sibiu)** solicită clarificări în privința înlăturării ca neopozabile a constatărilor făcute cu privire la existența unor lipsuri cantitative la destinație.

Din relatarea dv. rezultă că produsele au fost predate de unitatea furnizoare cărașului auto, șoferul confirmând prin semnătură cantitatea de produse preluată. În atare situație,

pentru lipsurile cantitative survenite în timpul transportului, răspunderea îi revine cărașului. În acest scop, unitatea beneficiară avea obligația verificării cantitative a produselor în momentul preluării lor de la căraș. Întrucât nu s-a procedat astfel, iar lipsurile cantitative s-au constatat ulterior, fără participarea cărașului, actul astfel întocmit nu-i este opozabil.

● **A. BALÁZS (Covasna)** solicită lămuriri în legătură cu unitatea care este obligată să plătească taxele de transport auto și care are a răspunde față de căraș pentru întârzierea în achitarea acestor taxe.

În actuala reglementare (Tariful unic pentru transportul de mărfuri cu mijloace auto stabili în baza Decretului nr. 523/1973), raporturile contractuale privind efectuarea transporturilor se stabilesc numai între expeditor și căraș. Potrivit art. 1 (4) din tariful menționat, prin expeditor se înțelege persoana juridică sau fizică care solicită efectuarea transportului și asigură plata, indiferent de calitatea în care participă la procesul de transport (predator al mărfii, destinatar etc.). Deci, taxele de transport ca și penalitățile de întârziere în plată sint datorate cărașului de către unitatea căreia îi revine calitatea de expeditor în sensul celor de mai sus.

H. M.

Revista ECONOMICA

SUPLIMENT

Redacția și administrația BUCUREȘTI 22,
Calea Dorobanți, 25, Telefon 12 66 10
filiala Sector 1, București

Cont I.S.I.A.P. nr. 64 51 7⁰ 152, BNRSR,
Tiparul :

Întreprinderea poligrafică „Informația”,
str. Brezoianu, 25